

Att nå ut och att nå ända fram samt Vad påverkar resultaten i svensk grundskola?

Minnesanteckningar från möte med Skolverket den 19 februari 2010

Att nå ut och att nå ända fram

Skolverket har ett forsknings-spridningsuppdrag. Hur ska verket kunna nå ända fram i klassrummet? För att börja någonstans inbjöds landets alla RUC till samtal om detta den 19 februari. Skolverket önskar att landets olika RUC ska hjälpa till att föra ut kunskapen om forskning, men även bistå med fysiska möten. Eva Minten, ansvarig för forsknings-spridning på Skolverket, meddelade att hon och Sara Knöfel kommer att besöka framför allt landets storstadskommuner för att diskutera hur man i kommunerna arbetar med förskole- och skolforskning samt vilket behov som finns därav. (Undertecknad bokade genast in dem till samverkansrådet den 18 maj, eftersom regionen annars riskerar att inte få något besök.)

Skolverkets uppdrag är tudelat– dels att sammanställa forskning, dels att sprida sådan. Hur man tänkt göra detta beskrivs på

<http://www.skolverket.se/sb/d/2363/a/18620;jsessionid=A688F9C1B19004F18EF14563DB47147B>

En portalsida byggs successivt upp under 2010: <http://www.skolverket.se/forskning>

Prioriterade områden är följande:

- betyg och bedömning
- svenska med didaktisk inriktning
- entreprenörskap
- läs- och språkutveckling för de yngre åldrarna
- jämställdhet
- svenska som andra språk,
- matematik
- specialpedagogik
- naturvetenskapliga ämnen
- våld i skolan

Utbudet av forskning är enormt, men användningen liten. Varför?

Av 4 miljarder får utbildningsvetenskapliga rådet inom Vetenskapsrådet 150 miljoner. Varför så lite?

Hur ska man på Skolverket veta vad som är relevant forskning och vad som är efterfrågat bland de ca 250 000 personerna som tjänstgör inom förskola och skola?

Det finns dessutom olika intressenivåer: skolhuvudmän, rektorer och lärare. För dessa olika nivåer avser verket att ”paketera” forskningsinformation. Det är verkets ambition att allt utlagt material skall vara referegranskat.

Skolporten, en privat firma, sprider forskning i dag. Skolverket har samarbete den, men man har inte samma uppdrag. Kommunerna får betala för Skolportens tjänster.

Andra samarbetspartners är <http://www.forskning.se/> (Forskning för dig som arbetar i skolan) och Vetenskapsrådet, <http://www.vr.se/>.

Se gärna sammanställning av utredningen *Att nå ut och att nå ända fram*, SOU 2009:94 - *Slutbetänkande av Utredningen om utvärdering av utbildning* (Bilaga 1 och 2)

Vad påverkar resultaten i svensk grundskola?

Lena M. Olsson presenterade kunskapsöversikten ”Vad påverkar resultaten i svensk grundskola?”. Publikationens syfte är tvåfaldigt: dels att sammanfattande lyfta fram och resonera kring tänkbara förklaringar till det som påverkar elevers resultat, dels att presentera en samlad bild av kunskapsläget inför en reformintensiv period i vårt utbildningssystem.

Forskare, namngivna i publikationen, har haft uppdraget att göra en översikt från systemnivå till klassrumsnivå.

Dessa är

- samhällsfaktorer
- reformer
- resurser
- skolans inre arbete

Genomgången material är främst svensk forskning från 1990-talet och framåt vad avser grundskolan samt faktorer som har betydelse för resultaten. Forskarna har konstaterat att de genomsnittliga resultaten har försämrats och att resultatskillnader mellan skolor och elevgrupper ökat.

Skolverket har självt ansvarat för den sammanfattande analysen, som delats upp i fyra teman: segregering, decentralisering, differentiering och individualisering. Dessa teman har kopplats till reformer. Forskarna har enbart studerat enskilda faktorer. Vad som framkommit står att läsa i den 263-sidiga publikationen, men undertecknad vill peka på ett par saker:

Hur kommunaliseringen och den förändrade resurstilldelningen påverkat elevers resultat har beforskats mycket litet. Här finns att göra. Länder med sent val i skolsystemet har positivt sammanhållna resultat. I Sverige har vi sammanhållna skolgång i nio år, men ändå en ökande differentiering. Hur kommer det sig? Några förklaringar ges i översikten och en mycket tung faktor är givetvis lärarens kompetens. Dock kan läraren enbart påverka på klassrumsnivån; ej på systemnivån (val av skola – segregering), ej heller på kommunnivån (resurstilldelning) eller skolnivån (organiseringen av undervisningen – differentiering).

Översikten visar att genomförda reformer **inte** lett till önskade effekter, dvs. att utbildningen inom varje skolform skall vara likvärdig varhelst i landet den anordnas (Skollagen §2). Förklaring till detta är dels bristande implementering av reformerna, dels bristande stöd hos dem som ska genomföra dem.

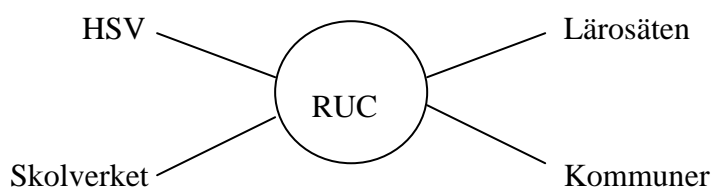
L.M. Olsson rekommenderade läsning av två ESO-rapporter från 2009: "Lika skola med olika resurser" samt "En kår i kläm".

Hur har rapporten hittills behandlats i PUX-regionens kommuner? Skulle det kunna vara så här: Kapitlen med de olika nivåerna studeras av respektive nivå, dvs. samhällsfaktorer av kommunstyrelse, reformer av ansvarig nämnd och dess chef, resurser av skolledare och nämnd samt skolans inre arbete av rektorer och lärare? Vad kan vi göra under respektive tema (segregering, decentralisering, differentiering och individualisering) för att förbättra resultaten? Hur kan tänkbara aktiviteter stödjas? Kan eventuellt kommungemensamma seminarier för respektive nivå startas av HiG? Kan lärcentra nyttjas i så fall?

Skolverkets implementeringsinsatser av kommande reformer

Ovan nämnda översikt är en viktig bakgrund till kommande reformimplementering, där högskolorna/universitetet utgör en av aktörerna. Vilken strategi använder HiG för att utbilda sina lärarutbildare i alla kommande reformer? Vilken roll kommer HiG att spela i implementeringen på skolorna/förskolorna?

Denna skiss är Skolverkets bild angående aktörerna:

Reformer som kräver implementering:

- Förskolan - förtydligande i läroplan
- Grundskolan, särskolan, specialskolan, sameskolan - reformerade kursplaner och kunskapskrav
- Gymnasieskolan och gymnasial vuxenutbildning
- Ny betygsskala
- Ny skollag

www.skolverket.se/skola2011

www.skolverket.se/gy2011

- Vuxenutbildningen kommer senare

Skolverkets tidsplan med vilken vi kan synkronisera:

2010

Maj - 11 nationella informationskonferenser för skolhuvudmän (politiker, skolchefer, förvaltningschefer, ägare av fristående skolor)

Augusti – oktober Skolformsinriktade konferenser för rektorer och förskolechefer

Från v 44 - Skolformsinriktade konferenser för lärarrepresentanter

Dessutom:

Våren SYV – tonvikt gymnasieskolan

Nov Vuxenutbildningen (2012) 3 konferenser under för rektorer, lärare och annan skolpersonal

2011

Konferenser tidig vår riktade mot skolformer

Kompetensutveckling i betyg och bedömning för den nya betygsskalan och kunskapskrav i de lägre åk

Ytterligare insatser om betyg åk 6 införs

Informationsmaterial till föräldrar och elever

Förskolan – kommentar och stödmaterial samt webbkonferenser

Margareta Bäckström

Samordnare i PUX

Samverkansrådet/Skolverket om forskning... feb 10